

Memorandum

Datum : 10-11-2015
Aan : commissie MME
Van : mw. Boelhouwer, mw. Dorrestijn-Taal, dhr. Poort
Onderwerp : Discussienotitie BOB Energietransitie

Tel.: 06-18300527
(Poort)

Inleiding

Tijdens de strandsessie van 5 en 6 juni jl. en de uitwerking daarvan is besloten tot het invoeren van het zgn. BOB-model voor het oppakken van een aantal onderwerpen. Vervolgens hebben de Staten als eerste drie onderwerpen Energietransitie, Winkelleegstand en Kleine Kernen hiervoor geselecteerd.

Op 26 jl. oktober zijn alle commissievoorzitters, Griffie, inhoudelijk deskundigen en directie, onder leiding van dhr. De Kruijf, bij elkaar geweest om nadere afspraken te maken voor de uitwerking van de 3 onderwerpen. Tijdens deze bijeenkomst is Energietransitie toebedeeld aan de commissie MME, Winkelleegstand aan RGW en Kleine Kernen aan BEM.

Besloten is om als eerste stap per onderwerp een discussienotitie voor de 3 commissies te maken, waarin kort de stand van zaken wordt beschreven en voorstellen voor het vervolg worden geformuleerd. Dit om maximaal draagvlak voor het te starten BOB-proces te bereiken. Deze notitie vult e.e.a. in voor het onderwerp Energietransitie voor de commissie MME.

Beschikbare informatie en stand van zaken

Er zijn op meerdere niveaus (Europa, Rijk, coalitieakkoord) ambities geformuleerd; hieronder samengevat.

Europa

Europa (Richtlijn 2009/28/EG) heeft als doel geformuleerd dat in 2020 20% van de energiebehoefte uit hernieuwbare bronnen moet worden gehaald.

Rijk

Nationaal is afgesproken (Energieakkoord 2013) dat in 2020 14% van de energie schoon wordt opgewekt. Volgens de Nationale Energieverkenning van dit jaar blijkt dat in 2020 op 12,4% wordt uitgekomen. Op grond hiervan heeft het Rijk nieuwe maatregelen aangekondigd, o.a. vanaf 2016 een subsidie van € 8 miljard voor opwekking hernieuwbare energie via de SDE+-regeling. In december 2015 brengt het Rijk het Energierapport uit met een strategische visie tot 2050. Dit is het startpunt voor een maatschappelijke dialoog, resulterend in een beleidsagenda (najaar 2016).

Provincie

Momenteel wordt 2,1% duurzaam opgewekt, ten opzicht van 4% landelijk. De provinciale doelstelling voor 2020 is 10%.

In de commissie MME van 5 oktober jl. heeft gedeputeerde Van den Berg aangegeven er naar te streven om begin 2016 een actieagenda te presenteren en nog in 2015 met PS de vormgeving van het BOB-proces te bespreken. De ambtelijke opdracht voor uitvoering voor deze opgave is inmiddels gegeven aan de nieuw aangestelde programmamanager Energietransitie (als bijlage het inhoudelijk deel daarvan).

Geconstateerd kan worden dat Energietransitie veel aspecten omvat, dat deze niet allen in dezelfde fase verkeren en dat er wisselende rollen van de provincie mogelijk zijn. Adagium zou moeten zijn dat zaken waarvan GS en PS tot de conclusie zouden komen dat acties die nu al goed lopen, vooral niet moeten worden gefrustreerd. De vraag waar wij ons als provincie (nog) meer op moeten richten en in welke rol, maakt deel uit van het BOB-proces. Dat betekent dat eerst geïnvesteerd wordt in een goede beeldvorming en daarna de oordeelvorming en besluitvorming aan de orde zijn.

Algemeen beeld is dat er al het nodige is gebeurd (zie bijlage), maar dat het stopt in de opschaling en de versnelling (waarbij zaken als financiering, draagvlak voor maatregelen etc. een rol kunnen spelen). De provincie kan dus mogelijk een rol spelen bij het in beeld brengen van wat er voor nodig is om opschaling (van pilotprojecten naar bredere uitrol) en versnelling tot stand te brengen. Er ligt een maatschappelijke opgave, maar wat heb je er als provincie aan toe te voegen?

Voorstel voor vervolg

Van belang is dat wij als GS en PS eerst scherp in beeld hebben wat de verschillende, reeds geformuleerde, doelstellingen zijn, hoe die zich tot elkaar verhouden, wat de stakeholders zijn, welke acties er al lopen om de doelstellingen te halen, hoe succesvol deze acties (naar verwachting) zijn en wat achtergebleven gebieden zijn. Hierbij kan ook gekeken worden naar de mogelijke rollen van de provincie, hoewel dit uiteraard ook een zaak is van gesprekken met de stakeholders. Uiteraard zijn de doelstellingen leidend bij het vormgeven van de aanpak volgens zowel het BOB-concept en/of anderszins.

Vervolgens kan een discussie met stakeholders (hiervan zal een nadere analyse worden voorgelegd) worden gevoerd, met als algemene insteek te bepalen waar mogelijkheden liggen om opschaling en versnelling te bevorderen, welke partijen daar een rol in (kunnen) hebben en welk niveau van participatie daar functioneel in is. Als resultaat kan er dan een beeld ontstaan, in de vorm van een matrix, waarbij de verschillende aspecten van de energietransitie worden afgezet tegen de rollen van de stakeholders en hun meerwaarde. Daaruit vloeit voort welk rol wij als provincie hebben en waar wij ons op moeten focussen. Dat zouden vervolgens de ingrediënten voor de op te stellen actieagenda kunnen zijn.

De discussie met stakeholders kan worden gezien als invulling van het onderdeel Beeldvorming van de BOB-aanpak. Daarnaast is het uiteraard mogelijk dat, op grond van de actieagenda, GS en PS voor een deel gezamenlijk vervolgbijeenkomsten met partijen organiseren om de elementen uit de actieagenda verder uit te werken.

Planning

In zijn algemeenheid was de planning voor de drie nu op te starten BOB-onderwerpen om voor het zomerreces 2016 tot besluitvorming te komen. Nu wij er naar streven om in januari/februari de actieagenda vast te stellen, is dat al te beschouwen als eerste besluitvorming. Een eerste cyclus in het BOB-proces energietransitie vindt dus de komende vier maanden plaats (zie onder).

Concrete beslispunten

- Herkent u zich in de in de hierboven gepresenteerde stand van zaken?
- Bent u het er mee eens om als eerste stap een interne (GS, ambtenaren en PS) bijeenkomst te organiseren om de “klokken gelijk te zetten” met betrekking tot de actuele stand van zaken (doelen, lopende acties etc.) en zicht op stakeholders? Daarin kan tevens met gedeputeerde het proces naar een actieagenda worden besproken. (voorstel 23 november 10.30-12.00 uur)
- Daarna een Kick off of voor de Beeldvormingsfase: gesprek met externe partijen organiseren over mogelijkheden tot opschaling en versnelling, de belemmeringen daarbij, rollen van stakeholders etc. (maandag 14 december 9.00-13.00)
- Op grond van dat beeld te bepalen waar de provincie Utrecht zich op moet focussen, leidend tot een actieagenda. Bij dit alles goed volgen welke acties het Rijk verder ontwikkelt en de ruimte houden om daar op in te spelen. (eerste kwartaal 2016)
- De actieagenda is een eerste concreet product. Daarna met GS overleggen hoe wij, denkend vanuit het BOB-proces, op onderdelen verder gaan. (zodra actieagenda in eerste kwartaal beschikbaar komt)